

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Rycqvii Canonici Gandavensis, Civis Romani, De
Anno Secvlari Ivbileo Syntagma**

De Rycke, Josse

Antverpiae, 1624

Capvt XI. Antiquitas Indvlgentiarvm ac Remissionvm ampliùs adserta.
Discrimen inter has non rectè positum. Martyrum libelli Lapsis dati. Quid
fuerit Pacem exorare ab Ecclesiâ. Indvlgentiae olim variè ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64507](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64507)

CAPVT XI.

Antiquitas INDVLGENTIARVM ac REMISSIONVM amplius adfertur. Discrimen inter has non rectè positum. Martyrum Libelli Lapsis dati. Quid fuerit Pacem exorare ab Ecclesiâ. INDVLGENTIAE olim variè appellatae. STATIONES GREGORIANAE, sed GREGORIO fortè antiquiores.

INDVLGENTIARVM vsus, quem Sectarij ferè omnes nostri æui, vt nouitium & nuper natum commentum, explodunt, iam ab ipsis Ecclesiæ incunabulis constanter in eâ viguisse ex probatis S. Scripturæ testimonijs, & Sacris Maiorum Traditionibus, constat. Nam (vt ea prætermittam, quæ ex Veteris etiam Testamenti Libris, & Historiâ Euangelicâ, isthuc spectantia afferuntur) de Corinthio incestuoso apertum D. Paulli testimonium est, cui Indulgentiam ipsius delicti, citra plenam tamen satisfactionem, meritis suis & Ecclesiæ ei applicatis, misericorditer concessisse declarat. Verba Apolloli sunt hæc: *Cui autem aliquid donastis, & ego: nam ego, quod donavi, si quid donavi, propter vos, in personâ Christi, vt non circumueniamur à satanâ.* Atque hanc esse Doctoris
gen-

1. cor. 5.

gentium in isto loco sententiam Primasius, Theodoretus, D. Thomas Aquinas, & Orthodoxi quamplurimi affirmant. quorum vestigiis ^{2. de Ind. c. 3.} insistens doctissimus Bellarminus, nihil ait eorum quæ ad Indulgentiam consequendam à Theologis desiderantur, in poenitente Corinthio, defuisse: quæ qualia sint commodè apud ipsum videbuntur. Neque isti tantum aliquid indultum ab Apostolo, sed & plurimis aliis similem Remissionem factam subindicant illa in ^{2. col. 4.} Epistolâ ad Colossenses: *Qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis, & adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne meâ, pro corpore eius, quod est Ecclesia.* Quem locum, etsi paulò obscuriorem, sic illustrant Theologi, vt nonnullis qui apud Colossenses, siue alibi, in corpore Christi Mystico, quod est Ecclesia, positi nondum plenè pro peccatis suis Deum per Poenitentiae opera placâssent, aliquid de poenarum suarum meritis Apostolus adiecisse se dicat, modo, quem vocant, *supererogationis*; ea quæ desunt passionum Christi, id est, corporis Christi, siue quorundam eius corporis membrorum, supplens ipse Passionum suarum vinculis, ac Martyrio pro Christi nomine & honore tolerato. Neque aliam huius loci interpretationem edidit vir doctissimus ac religiosissimus Antuerpiensium Antistes Ioannes Malderus, in libello *Orthodoxæ Institutionis*, quem Typis Plantinianis, linguâ Belgicâ, nuperrimè euulgavit: eumque vel vnicum Paullinum locum comprobando Indulgentiarum Thesauro in Ecclesiâ sufficere, olim etiam putavit V. C. Boëtius Epo Antecessor

^{Synt. de Indulg.}

tecessor

tecessor Academiæ Regiæ Duacenæ. Quâ in re magis audiendum eum puto quàm in discrimine illo quod inter *Indulgentiam* ac *Remissionem* posuit, ingeniosè magis fortalsè ac subtiliter, quàm verè: cùm sacri nostri DD. ἀδιαφόρως vtraque voce vtantur, & nihil inter hæc interesse à doctissimo Nauarro etiam demonstratum sit: solâ differentiâ, quâ Genus à Specie differre solet, exceptâ. Post Apostolorum tempora Tertullianus, qui proximè ea attigit, Martyres suo æuo Lapsis Indulgentiam elargiri consueuisse, supplentes instar Paulli, quod deerat *Passionum corporis Christi*, in passione suâ, hisce verbis affirmat: *Pax vestra [Martyres] bellum est illi [Diabolo scilicet] Quam pacem quidam in Ecclesiâ non habentes à Martyribus in carcere exorare consueverunt.* quo in loco *Pacem exorare* nihil aliud est, teste Pamelio, ac Rhenano, quàm *postulare recipi in ius communionis*, vnde metu persecutionum infirmi & instabiles quidam exciderant; simulque veniam sui delicti, per Martyrum preces ac merita, impetratam vouere. Solebant autem Episcopi, Martyrum rogatu impulsî, quem Libello deprecatorio exponebant, cum istiusmodi hominibus mitiùs & indulgentiùs agere, totamque iniunctam Pœnitentiam, aut magnam eius partem, ab humeris eorum auferre: quod è D. Cypriani Martyris & Episcopi sanctissimi Epistolis passim apparet. Quâ in re cùm Martyres facilè se exorari paterentur, atque hinc disciplinæ Ecclesiasticæ seueritas collabi videretur, his verbis suauiter ab eodem Cypriano admoniti sunt, ac cautiore effecti: *Ideo peto vt eos, quos*

indifferenter.

Comm. de Iub
Nor. 2.Lib. ad Mart.
c. 1.Lib. 3. ep. 15.
c. 17. lib. 5.
ep. 4. c. alibi.

E ipsi

ipsi videtis, & nostis, quorum Pœnitentiam Satisfac-
 tioni proximam conspiciatis, designetis nominatim li-
 bello, & sic ad nos fidei ac disciplinae congruentes lit-
 teras dirigatis. Duo scilicet caueri à Martyribus
 præcipiens, ne ignotos sibi commendarent, aut
 non satis perspectos; tum ne pœnarum suarum
 merita quibusuis tribuendo eos, quò minus pro
 seipsis aliquatenus satisfacerent, securos nimium
 redderent, ac in Pœnitentiæ opere negligentes.
 Petebant autem præcipuè Martyres pro Lapsis
 (sic appellabant eos qui minus in Fidei Profes-
 sione Persecutionum tempore constantes fue-
 rant) quòd eorum erat, teste D. Cypriano, *gra-
 uissimum & extremum delictum*; atque ideò non
 nisi maximis meritis, ac iustitiæ operibus, qua-
 lia apud Martyres erant, delendum ac condo-
 nandum. Pacem ergo istam, per Libellos Mar-
 tyrum impetratam, ad vsum *Indulgentiarum*
 iam tum in Ecclesiâ receptum pertinuisse, is
 quem nominavi, Pamelius, cum Bellarmino,
 Maldero, atque aliis constanter tradunt. Hoc
 etiam ampliùs à Bellarmino adiungitur: *Episco-
 pos dare solitos Indulgentiam ad preces Martyrum
 non solum vt Martyres honorarent, & ad consum-
 mandum Martyrium accēderent; sed etiam quia vi-
 derent merita Martyrum posse communicari cum
 Pœnitentibus, & acceptari Passiones eorum pro Sa-
 tisfactione, qua Lapsis pœnitentibus deerat: atque
 ita veterem Ecclesiam ad Thesaurum etiam respe-
 xisse cum Indulgentias daret. Quam tamen doctri-
 nam Tertullianus, in Hæresim Montani lapsus,
 ita repudiauit, vt in libro de Pudicitia planè ne-
 gârit quod antea in Parænesi ad Martyres piè*

ac iustè affirmauerat, insolentia quædam animalia imitatus, qui lac ab vberibus propriis expressum impactâ calce proturbant, ac in cœnum effundunt. Iacobus Seuertius, qui nuperrimè contra Atheos & Hæreticos scripsit, putat ab eodem Tertulliano sub nomine *Veniæ & Secundæ Pœnitentiæ* Indulgentias nostras intelligi, quæ Apostolico Seculo *Misericordiæ* dicerentur. Dicit autem *Secundam Pœnitentiam*, quod non circa culpam peccati, eiusque Sacramentalem absolutionem; sed circa eius pœnam, post exomologesin, relictam, condonandam ac remittendam, versetur. *Veniæ* certè nomen in hac re etiam posteri vsurpârunt, & *Indulgere* idem esse quandoque quod *veniam dare*, Nonius item Marcellus obseruauit. Tertullianicum æuum subsequuta sunt antiquissima Concilia, NICAENVM I. OECUMENICVM, ANCYRANVM, NEOCAESARENSE, CARTHAGINIENSE, LAODICE-
c. 20 de Hæres. sect. 10. §. 20

NVM & AGATHENSE Prouincialia, in quibus Episcopis facultas conceditur Pœnitentiam iniunctam per Indulgentias relaxandi. Quod in Nicæni can. XI. siue, vt aliâ editione, XII. dicitur, *aliquid humaniùs de serió Pœnitentibus cogitare*. Ad inferioris æui Concilia CLAROMONTANVM, LATERANENSIA duo, LVGDVNENSE, SALEGVNSTADIENSE siue MÔGVNTINVM, VIENNENSE, CONSTANTIENSE, BASILEENSE & TRIDENTINVM non descendo, quòd *ἀντιδικῶν*
adversariorū.

nostrorum mos sit ad expressum Dei Verbum, si quando vrgentur, aut antiquissimi cuiusque æui monumenta velle confugere. sic tamen vt dum ab his conuincuntur, vñdecumque rapien-

tes, ea iterum damnent: quod in suum sensum,
quo iure, quaque iniuriâ, detorqueant: at,

Quo teneas vultus mutantem Protea nodos?
quâ vel arte vel astu stringas illum, qui

principio leo
fit coruice
iubatâ, inde
draco, &
panthera fe-
rox, & mox
aper ingens.
Hinc hinc in
Laticem,
hinc formam
capit arboris
alta;
Er. Putean.

in addition.
ad Tertull.
existat etiam
apud Gratiâ,

πρώτιστα λέων γίνεται ἢ γένεσθαι,

Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας οὐς.

Τίνετο δ' ὕγρον ὕδωρ, καὶ δένδρον ὑψιπέτηλον;

Antiquissimæ autem eius consuetudinis, quâ vel
à Concilio, vel à Romano Pontifice, Episcopis
facultas indulgendi publicè Pœnitentibus con-
ceditur, præclarum est Monumentum in Episto-
la NICOLAI I. sanctissimi & religiosissimi
Pontificis, quam fide Rhenani, vt eam in vetu-
stis membranis inuenit, describimus:

NICOLAVS EPISCOPVS
SERVVS SERVORVM DEI
REVERENDISS. ET SANCTISS.
RATHOLDO EPISCOPO
S. ARGENTORATENSIS
ECCLESIAE.

*D*um vniuersis Mundi partibus creden-
tium agmina PRINCIPIS APO-
STOLORVM Liminibus properant,
quidam Vir nomine N. venit V.B.
Epistolam gerens, quam nostro contu-
lit Praesulatu. cuius paginam perlegentes, Matri-
cidam illum esse cognouimus. quo facto multis fle-
tibus contristati sumus, lacrymisq; profusis valdè
doluimus. Idcirco præcipimus, & Patrum Almo-
rum censuris statuimus, vt sub Pœnitentiæ iugo
permaneant, ita vt per vnum annum Ecclesiam
non

non ingrediatur; sed ante fores Basilicæ orans ac deprecans Deum perseueret, qualiter tanto eripiatur piaculo. Completo verò anni curriculo introeundi in Ecclesiam licentiam habeat, tamen inier audientes stet, & nondum cōmunicet. Completo autem trium annorum curriculo sacræ communionis illi gratia concedatur. Oblationes verò non offerat, nisi postquam aliorum septem annorum curricula expleantur. In his autem omnibus annis atque temporibus carnem non manducet, nec vinum bibere præsumat, exceptis festis diebus atque Dominicis, & à Pascha vsque ad Pentecosten. Et quocumque ire voluerit, nullo vehiculo deducatur, sed pedibus proficiscatur: arma non sumat, nisi contra Paganos. Ieiunet autem tres dies per Hebdomadam vsque ad vesperam. A propriâ quidem ac legitimâ suâ coniuge non separetur, nè fornicationis voragine corruat: quod nolumus, nec optamus. Si autem ante trium annorum cursum finis vitæ illius adpropinquauerit, corporis & sanguinis D. N. IESV CHRISTI particeps fiat: si autem; vt suprâ statuimus, cuncta efficiantur. Tamen si illius conuersationem, & lacrymarum fontem, in omnibus videritis floridis actionibus, & optimis operibus, pullulare, HUMANIVS CIRCA EVM SOLLICITVDO VESTRA PERVIGIL APPAREAT, mitisq; omnibus demonstretur. Optamus Vos in CHRISTO bene valere.

In quâ equidem Epistolâ, & Solemnis ad Urbem Peregrinatio, & Casuum (quos vocant) grauiorum Summo Pontifici reseruatio, & veteris in enormi delicto Pœnitentiæ rigor, & relaxandi eam, si opus Episcopo visum, per Indul-

al. nè fiat,
optamus.

al. conuersio-
nem.

gentiam Ritus tamquam in speculo summatim spectanda exhibentur. Notanda etiam illhic formula: *Humanius erga Pœnitentem apparere;* non absimilis illi quam è Concilio Nicæno citavi: *Humanius aliquid de Pœnitente cogitare.* Ut Relaxatio vel Remissio huiusmodi etiam *Humanitatis* nomen habuisse videri possit, quemadmodum olim *Venia, Misericordia, Pacis,* quo sensu *Humanitas Durtiei* opponitur, siue Rigori illi, qui à Pœnitente vsque ad extremum quadrantem satisfieri pro admisis petit: qualis olim Rigor in Canonibus Pœnitentialibus, primigenio Ecclesiæ tempore seruatis, præscribitur. Successere primigeniis illis temporibus **STATIONES**, ab institutore Pontifice, **GREGORIANÆ** dictæ, quas ille vocabulo iam olim apud Christianos recepto sic appellari decreuit, dum sacro Ieiuniorum tempore stantem populum in Basilicis Martyrum detinet, Deoque ad eorum Memorias supplicantem, largis Priuilegiis ac Remissionibus exornat. Nisi fortè, iuxta Theologorum nobilium sententiam, antiquior hic Ritus sit, à **LEONE** scilicet **I.** siue **MAGNO**, profectus, quem primùm huiusmodi supplicationes ordinasse scribunt, quas **GREGORIVS** deinde solemnius & apertius indixerit, nomine **STATIONVM** indito. Idque eò verosimilius mihi videtur, quòd nonnulla Apostolicis temporibus instituta ad Pontifices auctores relata sint, ob eam maximè causam, quòd ipsi decretis suis ea firmavissent; ne à Sectariis, qui Ecclesiasticas Traditiones contaminare solebant, vitiarentur, aut in contrarium decernerentur. **CLEMENS** etiã **VI.**
à non-

in 4. Sent.
Dist. 10.
Nauav. cōm.
de Iub.

Bevon. ad
Gen. 132.

à nonnullis Anni IUBILEI institutor est habi-
 tus, ob nomen ei Anno datum, etsi res ipsa, vti
 probauimus, longè antiquior est, atque vetu-
 stior. PONTIFICES deinde alij, iustis legitimis-
 que de causis, quà in ipsà Vrbe, quà Orbe vni-
 uerso, studia Christianorum, ac pia eorum offi-
 cia, fauore benigno profecuti, sacros INDVL-
 GENTIARVM Thesauros, in hanc vsque diem, li-
 beraliter effuderunt: quorum seriem per ætates
 accuratè distinctam apud Baronium, Bellarmi-
 num, Seuertium atque alios, curiosus Lector vi-
 debit. Meritò igitur Concilium Oecumenicum
 Tridentinum, singulari Dei Opt. Max. benefi-
 cio ætati nostræ concessum, de Indulgentiis sic
 loquitur: *Cum potestas conferendi Indulgentias à* sess. 25. de
Ind.
 CHRISTO Ecclesiæ concessa sit, atque huiusmodi po-
 testate diuinitus sibi tradita ANTIQVISSIMIS ET-
 IAM TEMPORIBVS illà vsa fuerit, Sacrosancta Sy-
 nodus INDVLGENTIARVM VSVM CHRISTIANO PO-
 PVLO MAXIME SALVTAREM, & SACROR. CON-
 CILIOR. AVCTORITATE PROBATVM in Ecclesiâ
 esse retinendum docet & precipit: eosq; Anathemate
 damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas conce-
 dendi in Ecclesiâ potestatem esse negant. Viderint
 illi qui negant, qui (vt D. Cypriani verbis vtar)
 post diuinum iudicium, post populi suffragium, post Epist. 8.
 coëpiscoporum consensum, Iudices se non iam
 Concilij, sed Dei, faciunt. Deum enim ipsum
 contemnit, qui eum in Concilio iustorum, & con- Psal. 110.
 gregatione Sacerdotū, loquentem contemnit. In
 Ierusalem namque, in Ecclesiâ suâ vnicâ & ele-
 ctâ, supremus ille Rex, quouis Rege sapientior,
 constituit Leuitas, & Sacerdotes, & Principes fami- 2. Pet. 1. 10.
 liarum

liarum ex Israel, vt iudicium & caussam Domini iudicent vniuersis habitatoribus eius. Tu quisquis es, ô Sectarie, time Dei iudicia, qui iudicem eius Ecclesiam audire contempstisti.

C A P V T X I I.

INDVLGENTIAE omni æuo piè peregrinantibus data. Peregrinationum apud Orthodoxos *Vetustas*: quæ Hierosolymas, & in Vrbe[m] semper celeberrima. *Hæc olim Annua fuit*; vti *Præsentatio ad Limina per Episcopos facta*: quid in eâ deinde mutatum.

Puritas esse caussas *INDVLGENTIA-
RVM* concedendarum nemo ignorat. Inter has non minima à Scriptoribus adferri solet, *Peregrinatio ad Loca Sancta ac Religiosa*: quod ab omni æuo receptum sit, siue ad Sepulcrum Redemptoris nostri Hierosolymas, siue ad Principum Apostolorum Limina in Vrbe, siue ad diuersorum Martyrum aut sanctorum hominum Memorias aliis in locis proficisci. Atque eas ait Indulgentias Innocentius legitimè, non tamen planè gratuitò concedi, cùm labor itineris iis adiunctus sit, plurimaque itinerum incommoda & pericula necessariò exantlanda. Quem laborem ac religionis feruorem in populo Christiano magis excitantes Romani Pontifices, quâ
transma-

In Appara-
tu, ad c. de
Pap. & Rem.